

Nr 44.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket; given Stockholms slott den 6 oktober 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g
till
**förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den
15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å
tobakstillverkningen i riket.¹**

Härigenom förordnas, att 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

18 §.

1 mom. I varje tobaksvaras priskurantpris skall skatt ingå dels med ett belopp, vilket motsvarar nedanstående procent av priskurantpriset eller i fall, som avses i 22 § 2 mom. fjärde stycket, av varans värde, dels ock med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

	För inom riket till- verkad vara			För till riket in- förd vara		
	Procent av priskurant- priset eller värdet	Belopp för		Procent av priskurant- priset eller värdet	Belopp för	
		1 st.	1 kg.		1 st.	1 kg.
		öre	kr.		öre	kr.
Cigarrer	33	0.8	—	37	4	—
Cigarrcigarretter	45	0.4	—	46	2	—
Cigarretter med fast pappersmunstycke	60	0.2	—	51	1.3	—
Cigarretter utan fast pappersmunstycke	64	0.2	—	55	1.3	—
Röktobak	56	—	1.50	56	—	1.50
Tuggtobak	38	—	1.—	48	—	1.50
Snus	44	—	0.75	46	—	1.50

I skattehänseende — — — 3.3 gram.

Denna förordning träder omedelbart i kraft och skall, utan hinder av vad i 22 § 2 mom. sista stycket andra punkten nämnda förordning den 15 december 1914 sägs, äga tillämpning jämväl å sådan av handlande till riket införd tobaksvara, beträffande vilken framställning om fastställande av licensavgift till monopolets utöware inkommit under tiden från och med den 8 oktober 1939 till ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av 18 § 1 mom., se SFS 1939:160.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 oktober 1939.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Enligt gällande bestämmelser utgår tobaksskatten dels med viss procent av varans priskurantpris eller varans värde, dels ock med visst efter varans myckenhet bestämt belopp. Skattesatserna återfinnas i 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket. Dessa skattesatser hava tidigare under året blivit föremål för jämkning. Sedan fråga uppkommit om sättet för täckande av ökade utgifter å riksstaten för budgetåret 1939/40 förelade nämligen Kungl. Maj:t innevarande års lagtima riksdag i proposition nr 306 förslag till förordning om ändrad lydelse av nyssnämnda författningsrum, innefattande en höjning av värdeskatten å vissa slag av tobaksvaror med två procent. Propositionen bifölls av riksdagen, varefter förordning i ämnet utfärdades den 17 maj 1939 (nr 160), vilken trädde i kraft den 19 i samma månad. De därefter gällande skattesatserna framgå av följande sammanställning:

	För inom riket till- verkad vara			För till riket in- förd vara		
	Procent av priskurant- priset eller värdet	Belopp för		Procent av priskurant- priset eller värdet	Belopp för	
		1 st.	1 kg.		1 st.	1 kg.
		öre	kr.		öre	kr.
Cigarrer	27	0.8	—	31	4	—
Cigarrecigarretter	39	0.4	—	40	2	—
Cigarretter med fast pappersmunstycke	54	0.2	—	45	1.3	—
Cigarretter utan fast pappersmunstycke	58	0.2	—	49	1.3	—
Röktobak	50	—	1.50	50	—	1.50
Tuggtobak	32	—	1.—	42	—	1.50
Snus	38	—	0.75	40	—	1.50

Vid avvägandet av dessa skattesatser beräknades, att statsverkets inkomst av tobaksskatt under budgetåret 1939/40 skulle komma att uppgå till 112 miljoner kronor.

Med hänsyn till nu rådande statsfinansiella läge har *styrelsen för aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet* av mig anmodats undersöka, huruvida möjlighet kunde föreligga till sådan ytterligare höjning av tobaksbeskattningen, att statsverket för budgetåret 1939/40 kunde räkna med en ökad skatteintäkt å tobaksvaror av 20 miljoner kronor. I en den 5 oktober 1939 dagtecknad promemoria har styrelsen härutinnan anfört bland annat följande:

Sedan styrelsen dryftat de olika utvägar, som kunna tänkas stå till buds för att i möjligaste mån ernå det önskade skatteresultatet, har styrelsen för sin del ansett sig böra stanna vid att förorda ett omedelbart genomförande av en höjning av värdeskatten å alla slags tobaksvaror med 6 procent, därvid styrelsen förutsatt, att skatteförhöjningen skall i lika mån drabba de inom riket tillverkade som de importerade tobaksvarorna.

Medan den i maj innevarande år genomförda ökningen i skattesatserna för vissa slag av tobaksvaror baserats på att tobaksmonopolet skulle vinna det med förhöjningen åsyftade skatteresultatet genom överföring av vinst till skatt och sålunda utan att nödgas tillgripa någon prisförhöjning på de inom riket tillverkade tobaksvarorna, är det emellertid icke möjligt att ernå den nu förutsatta stegrade avkastningen av tobaksskatten annat än i viss mindre utsträckning genom en dylik vinstöverföring till skatt. Det blir i stället nödvändigt att räkna med en viss prisförhöjning å tobaksvarorna. Styrelsen har ansett sig böra räkna med, att den åsyftade prisförhöjningen bör hållas inom ramen av cirka 10 procent å tobaksvarornas nu gällande priskurantpris.

Det synes vara berättigat antaga, att totalomsättningen av tobaksvaror under budgetåret 1939/40 skulle, om någon prisförhöjning icke genomfördes, uppgå till cirka 193 miljoner kronor, varav 159 miljoner kronor skulle belöpa på tobaksmonopolets försäljning och återstoden, 34 miljoner kronor, på tobakshandlarnas import. Om den nu ifrågasatta prisförhöjningen skulle hava genomförts redan den 1 juli 1939 ifråga om tobaksmonopolets varor och detta icke under budgetåret skulle föranleda någon nämnvärd förskjutning i konsumtionen, kunde sålunda värdet av tobaksmonopolets försäljning under budgetåret ifråga beräknas hava uppgått till cirka 174 miljoner kronor. Med den föreslagna ökningen av skattesatserna skulle man på detta omsättningsbelopp kunnat räkna med ett skatteresultat av cirka 110 miljoner kronor, om de höjda skattesatserna nämligen fått gälla under hela budgetåret. Ifråga om tobakshandlarnas import av färdiga tobaksvaror torde det vara att tillråda att icke efter en eventuell skatteförhöjning räkna med någon stegring av omsättningen, eftersom ju tillförseln utifrån av tobaksvaror kan tänkas bli försvårad. Om man skulle förutsätta, att värdet av importen bibehölles vid den ovan beräknade omsättningssiffran 34 miljoner kronor, skulle skatten härå efter de åsyftade nya skattesatsernas genomförande kunna väntas uppgå till cirka 23 miljoner kronor, under förutsättning likaledes att höjningen i tobaksskatten gällt under hela budgetåret 1939/40.

Det totala skatteresultatet skulle sålunda under angivna förutsättningar hava kunnat beräknas till cirka 133 miljoner kronor för sagda budgetår. Eftersom med nu gällande skattesatser resultatet torde hava blivit inemot 113 miljoner kronor, skulle alltså en ökning på 20 miljoner kronor kunnat beräknas inträda. Då emellertid den ifrågasatta prisförhöjningen av tekniska skäl icke kan väntas hava blivit genomförd ifråga om tobaksmonopolets va-

ror förrän i början av nästkommande december månad och den föreslagna höjningen i skattesatserna icke kan träda i kraft förrän mer än tre månader efter budgetårets början, kommer sålunda prisförhöjningen och skattestegringen allenast att inverka på skatteresultatet under viss del av budgetåret 1939/40, varför detta resultat alltså måste bli mindre än vad ovan beräknats för nämnda budgetår och som kan väntas inflyta under budgetåret 1940/41. Hur stor bristen i det verkliga skatteresultatet kan bli gentemot vad som åsyftats är det självfallet icke möjligt att nu närmare uppskatta, innan det blivit klarlagt när prisstegringen respektive skattehöjningen hunnit genomföras. Det synes emellertid finnas goda skäl att räkna med, att tobaksmonopolet genom inleverans av extra vinstmedel till statsverket skall kunna helt utfylla den sålunda antydda bristen i skatteresultatet.

Om styrelsens förslag skulle läggas till grund, skulle sålunda tobaksskatten komma att utgå enligt följande skattesatser.

	För inom riket tillverkad vara			För till riket införd vara		
	Procent av priskurantpriset eller värdet	Belopp för		Procent av priskurantpriset eller värdet	Belopp för	
		1 st.	1 kg.		1 st.	1 kg.
		öre	kr.		öre	kr.
Cigarrer	33	0.8	—	37	4	—
Cigarrecigarretter	45	0.4	—	46	2	—
Cigarretter med fast pappersmunstycke	60	0.2	—	51	1.3	—
Cigarretter utan fast pappersmunstycke	64	0.2	—	55	1.3	—
Röktobak	56	—	1.50	56	—	1.50
Tuggtobak	38	—	1.—	48	—	1.50
Snus	44	—	0.75	46	—	1.50

Jag tillstyrker en höjning av skattesatserna för tobaksskatten i enlighet med det förslag som framlagts av styrelsen för aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet. Departementschefen.

Enligt 22 § förutnämnda förordning den 15 december 1914 skall för tobaksvara, som av tobakshandlare införes till riket, erläggas viss licensavgift, vilken bland annat innefattar den å sådan vara enligt 18 § belöpande skatten. Licensavgiftens belopp uträknas av tobaksmonopolets utöware efter framställning av importören. Denne äger icke förfoga över införd vara förrän han visat, att han erlagt den på varan belöpande licensavgiften. Avgiften skall beräknas efter de grunder, som gälla den dag, då framställning om dess uträknande göres. Från sistnämnda regel synes mig undantag böra stadgas vid genomförandet av den nu föreslagna skattehöjningen. I syfte att förhindra forcerad tillförsel av tobaksvaror till marknaden under tiden till dess de nya skattesatserna kunna träda i tillämpning, har Kungl. Maj:t förut denna dag förordnat, att efter den 7 oktober 1939 till monopolets utöware inkommande framställning om fastställande av licensavgift för till riket införd tobaksvara tillsvidare icke må behandlas. Jag föreslår nu, att vid fast-

ställandet av de nya skattesatserna föreskrives, att dessa jämväl skola tillämpas å sådan av handlande till riket införd tobaksvara, beträffande vilken framställning om fastställande av licensavgift inkommit till monopolets utöware under tiden från och med den 8 oktober 1939 till ikraftträdandet av de nya bestämmelserna.

Inom finansdepartementet har upprättats förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket, innefattande de förordade skatteförändringarna ävensom föreskrift rörande dessas tillämplighet i överensstämmelse med vad jag i det föregående anført.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen

att antaga berörda förslag till *förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.